

Чернявський А.Л.

канд. юрид. наук

Севастопольський інститут банківської справи УАБС НБУ

Тимошенко І. В.

канд. юрид. наук

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

Одним із найпоширеніших способів поширення інформаційних ресурсів, в т. ч. і різноманітних творів, у наш час стало їх розміщення в Інтернеті. При чому саме розміщення твору може здійснюватися як власником авторських прав на нього, так і сторонніми особами. В останньому випадку мова йде про порушення авторських прав або так зване «комп'ютерне піратство».

Залежно від розміру завданої авторові шкоди, особа, яка незаконно розмістила в Інтернеті чужий твір, може нести або адміністративну, або кримінальну відповідальність. Якщо заподіяна авторові шкода перевищує двадцять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, винна особа має притягатися до кримінальної відповідальності за ст. 176 Кримінального кодексу України [2]. Якщо ж розмір заподіяної шкоди менший від двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, має наставати адміністративна відповідальність за ст. 51-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення [1]. У будь-якому випадку, порушник авторського права має нести і цивільно-правову відповідальність, передбачену ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права» [3].

Важливим моментом об'єктивної сторони правопорушення, пов'язаного із незаконним розміщенням в Інтернеті чужого твору, є спосіб самого розміщення. Якщо зловмисник безпосередньо розміщує на порталі чужий твір, то кваліфікація такого діяння в якості порушення авторського права не викликає жодних сумнівів. У той же час, цілком можлива ситуація, коли особа розміщує на певному порталі не сам твір, а лише посилання на нього, а сам твір попередньо був розміщений в Інтернеті іншою особою. Чинне українське законодавство та судова практика не дає чіткої відповіді на питання, чи мають місце у подібному розміщенні посилання на інформаційний ресурс ознаки правопорушення, пов'язаного з порушенням авторських прав.

У деяких країнах розміщення інтернет-посилання на певний інформаційний ресурс, опублікований у мережі іншою особою, не розглядається як правопорушення, оскільки, *по-перше*, інтернет-посилання на ресурс лише зазначає місце знаходження ресурсу і не має прямого зв'язку з ним, *по-друге*, саме посилання може вести на інший чи взагалі відсутній ресурс, а *по-третє*, особа, що розміщує інтернет-посилання на ресурс, опублікований в мережі іншою особою, може не знати, яким чином цей ресурс було розміщено - законно чи протиправно.

Так, у 1999 р. російський суд не визнав винною особу, яка опублікувала на своєму порталі посилання на літературний твір, оскільки сам текст твору був розміщений на файловому обміннику невідомою особою. Аналогічну позицію у справі «MP3» зайняв і Верховний суд Швеції, який відмовився розглядати інтернет-посилання ні як публічне сповіщення твору, оскільки фонограми безпосередньо не програвалися, ні як тиражування твору, оскільки матеріальні копії не створювалися [5].

Проте, в деяких країнах розміщення інтернет-посилання на певний інформаційний ресурс однозначно кваліфікується як порушення авторського права. Наприклад, у 2000 р. Окружний суд Нью-Йорка, США, у справі Universal City Studios, Inc. v. Reimerdes визнав незаконним розміщення будь-яких інтернет-посилань на комп'ютерну програму DeCSS [4].

Як бачимо, питання про кваліфікацію розміщення інтернет-посилання на інформаційний ресурс, опублікований в мережі іншою особою, не має однозначного вирішення і потребує подальшої розробки на рівні правотворчості та судової практики.

Література

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X (з наст. змін, та доп.) // ВВР УРСР. - 1984. - № 51.
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-111 (з наст. змін, та доп.) // ВВР України. - 2001. - № 25.
3. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII (з наст. змін, та доп.) // ВВР України. - 1994. - № 13.
4. Universal City Studios inc v. Shawn C. Reimerdes / United States District Court, S.D. New York ; Case No. 00 Civ. 0277 (LAK), Aug. 17, 2000. [Electronic resource], - Access mode : <http://cyber.law.harvard.edu/openlaw/DVD/NY/trial/op.html>. - Title from the screen.
5. Гринюк М. Правовые проблемы, возникающие с использованием гиперссылок / Гринюк М. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.allpravo.ru/library/doc2044p0/instrum2045/item2048.html>. -

Назва вис. ституд. зкрана